

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Varia Diplomata Romanorum Pontificum. Ioannis XIII.
Benedicti VI. Symmachi. Leonis VII. Agapiti seu Agapeti II.
Eugeni[i] II. Benedicti VII. Ad Qvosdam Norici Et Vtrivsqve
Pannoniæ Archiepiscopos & ...**

Gewold, Christoph

Monachii, 1611

[Diploma Leonis VII.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64266](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64266)

dit Crucis, per quod scito te cum fratribus debere compati, ac mundialibus illecebris in affectu crucifigi. Undecimo cum te foris huiusmodi insignio indueris, intus in animo considera, quod hoc sit magis oneris quam honoris, atq; cor tuum DEO tegente ab appetitu istius seculi sic tempera, ut & commissam exequi gubernationem studeas, & adeptæ dignitati, cuius sublimaris officio & probitate morum & viuacitate sollicitudinis ac custodia integerrimæ fidei congruas, quatenus tu ipse à remuneratore omnium bonorum DEO, & benedictionis gratiam, vitamque æternam consequi merearis. Amen.

Est hic Leo
VII. de quo
Bar anno
1136 vide
Hund.

LEO Episcopus seruus seruorum DEI reuerendissimo & sanctissimo confratri nostro GERHARDO sanctæ Lauriacensis Ecclesiæ Archiepiscopo omnibus diebus vitæ tantum tuæ exhinc ammodo. Si pastores ouium solem geluque pro gregis sua custodia die ac nocte ferre, contenti sunt, & ne qua ex eis aut errando pereat, aut ferinis laniata morsibus rapiatur oculis semper vigilantibus circumspectant: Quanto sudore, quantaque cura debeamus esse peruigiles nos qui pastores animarum dicimur, attendamus, & susceptum officium exhibere erga custodiam dominicarum ouium non cessemus, ne in die diuini examinis pro nostra desidia ante summum Pastorem, negligentia reatus excruciet. Vnde modo honoris reuerentia sublimioris inter cæteros iudicamus. Pallium autem fraternitati tuæ ad Missarū solemniam celebranda concedimus, quo tibi non aliter Ecclesiæ tuæ priuilegijs in suo statu manentibus uti largimur, non solum in die consecrationis chrisimatis, ac sanctæ & venerandæ resurrectionis Domini nostri IESU Christi, seu in natali sanctorum Apostolorum, atque beati Ioannis Baptistæ, nec non in festiuitatibus sanctæ DEI genitricis MARIÆ, simulque
in.

in Domini nostri Natiuitatis die: pariterque in solemnitate Ecclesiæ tuæ die, & natalitio tuo die, Verum etiam in cōsecratione Episcoporum & Presbyterorum, & quando à te Synodus celebratur, si fortè conuenticulum illic fuerit * Neofitorum, qui ad fidem tua exhortatione sunt ^{* neophy-} perducendi, nec non in festiuitate S. Stephani Protho-^{corum} martyris, sanctique Laurentij & illorum sanctorum, qui corporaliter in tua requiescunt parochia, vti concedimus die, sicut à prædecessore nostro Domino GREGORIO huius almæ sedis Præsule sancitum est. In secretario verò tua fraternitas pallium induere debet, & ita ad Missarū solemnitas proficisci, & nihil tibi ausu, temeritate præsumptionis arrogare. Ne dum in exteriori habitu inordinate aliquid arripitur, ordinate, etiam quæ licere poterant, amittantur, cuius quoniam indumenti honor modesta actuum viuacitate seruandus est, hortamur, vt & morum tuorum ornamenta conueniant, quatenus auctore DEO rectè utrobique possis esse conspicuus. Itaque vita tua filijs tuis sit regula, in ipsa si qua tortitudo illis ingesta est dirigant in ea quod imitentur aspiciant. In ipsa se semper considerando proficiant, vt tuum post DEVM videatur esse beneficium quod vixerint. Cor ergo neque prospera quæ temporaliter blandiuntur, extollant, neque aduersa deiiciant, sed quidquid illud fuerit virtute patientiæ deuincatur. Nullum apud te locum odia, nullum fauor indiscretus inueniant. Benignum te sentiant boni, districtum mali cognoscant, in fontem apud te, culpabilem, suggestio mala non faciat, nocentem gratia non excuset. Remissum te delinquentibus non ostendas, ne quod vltus non fueris perpetrari permittas. Sit in te & boni pastoris dulcedo sit & iudicis seuera districtio, vnum scilicet quod innocenter viuentes foueat, aliud quod inquietos feriendo à prauitate compescat, sed quod nonnunquam pro-

B

posi-

positorum scelus dum districtus malorum vult vindex
 exstiter: transit in crudelitatem correctio, iram iudicio
 refrena, & censura disciplina sic vttere, vt & culpas fe-
 rias & à dilectione personarum, quas corrigas non rece-
 das. Misericordem te prout virtus patitur, pauperibus
 exhibe. Oppressis defensio tua subueniat, opprimen-
 tibus modesta correctio contradicat. Nullius faciem
 contra iustitiam accipias nullum querentem iustitiam
 despicias, custodia in te æquitatis excellat, vt nec diuitem
 potentia sua aliquid extra viam, apud vos suadeat ra-
 tionis audere. Nec pauperes de se sua faciat humilitas
 desperare: quatenus DEO miserante talis possis exi-
 stere, qualem sacra lectio præcipit dicens: oportet Epis-
 copum irreprehensibilem esse. Sed his omnibus salubriter
 vti poteris, si Magistram caritatem habueris, quam qui
 secutus fuerit, à recto aliquando tramite non recedit.
 Ecce frater charissime, inter multa alia ista sunt sacer-
 dotij, ista pallij, quæ si studiose seruaueris, quod foris
 accepisti, intus habes, fidem autem quam in tuis episto-
 lis breuiter assignasti, licet latius explanare debueras,
 Redemptori tamen nostro gratias agimus, quod eam
 in ipsa breuitate ratam esse cognouimus. Sancta Tri-
 nitas fraternitatem vestram gratiæ suæ protectione cir-
 cumdet, atque in timoris sui via nos dirigat, vt post huius
 amaritudines ad æternam simul peruenire dulcedinem
 mereamur. Amen.

Est Leo VII.
 vide Hund.
 Hic Egilol-
 fus Deci-
 mus fuit ab
 Arnone, qui
 fuit primus
 Archiepisco-
 pus Iuanen-
 sis vel Le-
 burg

LEO Episcopus seruus seruorum, DEI Regibus,
 Ducibus, Episcopis Abbatibus, Comitibus, pari etiam
 modo EGILOLPHO Iuanensis, ISINGRIMO Ra-
 nisponensis, LANTBERTO Frisingensis, WISUN-
 DO

No Sebonensis Ecclesiæ venerabilibus Episcopis & ce-
 teris per Galliam, Germaniam, Bauuariam, Aleman-
 niam commorantibus. Si instituta Ecclesiastica vt sunt
 à beatis Apostolis tradita integra vellent seruare Domi-
 ni sacerdotes, nulla diuersitas in ipsis ordinibus & con-
 secrationibus haberetur, sed dum vnusquisque non
 quod traditum est, sed quod sibi visum fuerit, hoc exi-
 stimat esse tenendum, inde diuersa in diuersis locis vel
 Ecclesijs aut teneri aut celebrari videntur. Hac de
 re fit scandalum populis, dum multa in vestra prouin-
 cia contra canones Ecclesiasticos decretaque maiorum
 vsurpare videntur, quæ quidem possent facile rescari,
 si Episcopi in his non viderentur auctores, qui seculari-
 bus intenti humanum fauorem captantes, religionem
 violant, ordinesque corrumpunt. Nos siquidem diui-
 nis præceptis & Apostolicis incitatur monitis, vt pro
 omnium Ecclesiarum statu impigro vigilemus affectu.
 Idcirco fraternitati vestræ cognitum facimus, quod
 GERARDVS sanctæ Lauriacensis Ecclesiæ Archiepis-
 copus causa orationis ad limina veniens Apostolorum,
 nostram Apostolicam præsentiam visitare & benedi-
 ctionis gratiam à nobis percipere sollicitè studuit, multa
 quæ reprehensione digna sunt nostris auribus lacrymo-
 sis vocibus intimauit, tota cordis intentione à nostra
 Apostolica authoritate de his quæ contra canonum re-
 gulam & decreta maiorum in vestris geruntur prouin-
 cijs quærens consilium. Scitis enim quod ab ipso
 Domino Beato PETRO Principi Apostolorum eius-
 que Vicarijs omnium Ecclesiarum cura commissa est,
 veritatis voce dicente. *Tu es Petrus & super hanc pe-
 tram adificabo Ecclesiam meam, cui etiam proprias
 oues commendauit, dicens: Si diligis me, pasce oues meas*

Et idcirco pro vniuersis Ecclesiis sollicitudinem gerimus & veluti in specula positi, quod per totius orbis prouincias geratur, vigilanti cura insistimus. De quibus ergo Apostolicam sedem consuluit, & qualia nos ei responsa dedimus, per hos nostros apices vobis intimare curamus. Eius namque interrogatio seriatim talis erat.

De Auguratoribus & incantatricibus & maleficis vario modo mortificatis à populo. Si aliqua pœnitentia debeat exigi. De talibus namque personis, quid veteris ac noui Testamenti pagina censeat, manifestum est. In lege namque Mosayca scriptum est, maleficos non patiaris viuere: similiter in Samuelis libro legitur, quia exterminauit Saul omnes Pythonissas de terra, & alia quæ enumerare longum est. Sed nos etiam tales nostris exhortationibus ad pœnitentiam trahere debemus, vt magis Ecclesiastico iudicio pœnitendo viuant, quam gladio vindice puniantur, Dicente Beato Paulo Apostolo. *Non enim posuit nos DEVS ad iram, sed in acquisitione salutis.* Quod si Ecclesiastica iudicia spreuerint, humanis subiaceant legibus: meminisse enim debent, à DEO potestates fuisse concessas, & ad vindictam noxiorum gladium fuisse permissum, & DEI ministrum fuisse datum in huiusmodi vindictam. Et dum in talibus improbis legum exercetur autoritas, dicente beato Innocentio: erit dictator immunis.

Consultum est etiam vtrum Episcopi *Pax vobis*, an *Dominus vobiscum* pronunciare debeant. Sed non aliter per omnem vestram prouinciam tenendum est, quam in sancta Romana Ecclesia. In Dominicis enim diebus & in præcipuis festiuitatibus, atque sanctorum Natalitijs. *Gloria in excelsis DEO.* Et *Pax vobis* pronuntiamus. In diebus vero Quadragesimæ, & in ieiuniorum temporibus, siue in vigilijs sanctorum & in reliquis iuniorum diebus. *Dominus vobiscum* tantummodo dicimus.

Post

Post hæc consuluit. Si Dominica oratio in benedictione ciborum debeat vsitari. Quod fieri non oportet, quia in sanctificatione corporis & sanguinis Domini nostri IESU Christi, hanc solummodo orationem sancti Apostoli decantabant, & in Euangelio legitur, quia post Cœnam à Domino factam Hymno dicto exierunt in montem Oliuarum.

consuetudo
tamen iam
aliud habet.

Post hæc interrogauit de eo, qui matrem & filiam spirituales in coniugio ducit, quod ne fiat, sacri canones per omnia vetant. In canonibus Zachariæ ita habetur, vt presbytera, diacona, monacha, vel etiam spirituali conmatre aut spirituali filia nullus vtatur. Nam qui huiusmodi opus perpetravit, sciat se anathematis vinculo innodatum & DEI iudicio condemnatum, atque à sacro corpore & sanguine Domini nostri IESU Christi alienum, & quicumque sacerdotum eis communicare præsumperit, eorum iudicio condemnatus sacerdotij sui honore priuetur. Dehinc intulit lamentabile & nimis lugendum, vt Domini sacerdotes publicè ducant vxores, & si filij eorū valeant promoueri. Quod scelus, quia omnis sacra scriptura contradicit, quia sanctum & venerandum Nicenū Concilium vetat, ne sacerdotes cum fœminis habitare præsumant, multo magis ne copulari vel sociari mulieribus debeant, iuxta sacros canones modis omnibus prohibemus. In Neocæsariensi namque Concilio ita habetur. Presbyter si vxorem acceperit, ab ordine deponatur, & qui in tali scelere fuerint, reperti nostra Apostolica auctoritate ab omni priuentur honore. Filij verò eorum immunes ab eorum peccato sunt, dicente Propheta, filius non portabit iniquitatem patris, & in sacro Baptismate omnia dimittuntur peccata. De hinc perquisiuit si à Chorepiscopo Ecclesiæ debeant consecrari, aut presbyteri ordinari vel cõsignatio chrisimatis & manus impositio fieri,

Qui sint
Chorepisco-
pi vide apud
Bell. rom. lib.
de Clericis
cap. 17.

B 3

quæ

vide Belarm
loc. cit.

quæ omnia à Chorepiscopis ne fiant, interdiciamus iuxta Canonum decreta. In Concilio Antiocheno capit. decimo sic habetur. Qui in vicis & possessionibus Chorepiscopi nominantur, quamuis manus impositionem Episcoporum perceperint, tamen sanctę Synodo placuit, vt modum propriũ recognoscant & gubernēt subiectas sibi Ecclesias, ordinent etiã lectores & subdiaconos atq; exorcistas, quibus promotiones istę sufficiant, nec presbyterum nec Diaconum audeant ordinare. Si quis autē transgredi statuta tētauerit, deposit⁹ quo vtebatur honore priuetur.

Perquisiuit etiã, si vir & mulier tertio vel quarto gradu consanguinitatis coniuñti & inscij coniugio copulantur, postea DE I respectu compuncti, ostendunt se sacerdoti secretè confitentes peccata sua, vtrum valeant eleemosynarum largitione, ac bonorũ operum exhibitione purgari. De talibus enim personis in veteri & nouo Testamento multa reperiuntur exempla, maximè in Concilijs Gregorij & Zacharię, in quibus hæc continentur, vt consobrinã, Nouercam, Neptem, fratris vxorem Nurum, vel etiam de propria cognatione aut quã cognatus habuit, nullus coniugio præsumat sibi copulare. Si quis vero hoc nefario coniugio conuenerit & in eo permanserit, sciat se auctoritate Apostolica anathematis vinculo innodatum, & nullus sacerdos ei tribuat communionem, & si inclinatus diuisusque fuerit ab illicita copula, pœnitentię submittatur, vt sacerdos loci considerauerit.

De vastatoribus autē Ecclesiarum vnde inquisiuit, nihil aliud scribimus, nisi q̄ PAVLVS Apostolus ad Timoth. scribens ait: Argue, increpa, obsecra cum omni Imperio.

His verò omnibus prælibatis fraternitatem vestram monemus, per hanc nostram Apostolicam iussionem, vt huic GERARDO Archiepiscopo, cui vicem nostrã in cunctis finibus vestris cõmisimus in omnibus, quæ ad Ecclesiasticis

flasticum ordinē pertinent obediētes & adiutores sitis, quatenus in vna cōcordia persistētes, vt Ecclesiastica iura & Christianitatis religio in vestris partibus, quę paganorū incursione, & malorum Christianorū persecutione corrupta & deprauata esse videntur, Domino largiente, & beato PETRO Apostolorum Principe cooperante ad re-ctitudinis normam valeant reformari, & vos in futuro examine securi possitis audire vocem Domini dicentis. *Euge serue bone & fidelis quia super pauca f.f. super multa T. C. intra in gaudium Domini T.*

Præter hæc EBERARDO Duci Bauuariorum nostra auctoritate iniungimus, vt præfato GERARDO Archiepiscopo in omnibus auxilium præstet, vt suæ Ecclesiæ status & re-ctitudo ac proprius vigor ad integrum culmen & pri-scum decorem suo iuuamine valeat peruenire, si DEI indulgentia & sancti PETRI etiam, suorum delictorum à nobis vult accipere remissionem.

DIPLOMA AGAPITI PP.

A G A P I T V S Episcopus seruus seruorum DEI, fratri dilectissimo & reuerendissimo GERARDO sanctæ Lauriacensis Ecclesiæ Archiepiscopo, in Christo salutem. Petitiones tuas pro renouandis siue approbandis Ecclesiæ tuæ priuilegiis, venerabilis Fuldensis monasterij Abbas H A D E M A R V S huc causa orationis veniens cum magna beneuolentia nostræ experientia suggestit, pariterque iurgia & disceptationes grauissimas inter te & Heroldum Archiepiscopum pro vtrinque susceptâ in vna prouincia pallij auctoritate exortas, flebiliter nunciavit, quod & ipsi ex debita pastoralis cura nimio cordis mœrore dolemus, detestabiliterque profanamus. Quippe sancta & vniuersalis Ecclesia, cui authore DEO præsidemus à religiosis atque pacatis sacerdotibus suis, & in

vide Hund.
de hoc dī
plomate. de
Agapito 10.
Bar. anno
946.